**T.C.**
**UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

**ESAS NO :** 2024/495
**KARAR NO :** 2025/159
**KARAR TR :** 03/03/2025

**ÖZET**: 667 sayılı KHK kapsamında kapatılan şirkete ait taşınmazı satın alan davacının, taşınmazın Hazine adına tescil edilmesi üzerine idari yargıda açtığı davada, idari işlemin iptal edilmesine karar verilmesi sonucu, tapu müdürlüğünce söz konusu taşınmazın yeniden tapuda davacı adına tescil edildiği tarihte konulan *"3. KİŞİLERE DEVİR VE TEMLİK EDİLEMEZ"* şerhinin iptal edilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

**K A R A R**

**Davacı :** D. T. K. H. S. V. T. L. Ş.
**Vekili :** Av. E. K. Ç.
**Davalı :** Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
(Bursa Osmangazi Tapu ve Kadastro Müdürlüğü)
**Vekili :** Av. H. E. K.

## I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkiline ait Bursa ili, Osmangazi ilçesi, Alaşar Mahallesi, Bayırlar mevkiinde bulunan, 4498 ada, 3 parsel sayılı taşınmazın Bursa Valiliği Defterdarlık **KHK**İşlemleri İl Bürosunun 19/02/2020 tarih ve 130243 sayılı kararı ile resen Hazine adına tescil edildiğini, *bu* işlemin iptali için açılan davada Bursa 3. İdare Mahkemesinin 24/12/2021 tarih ve E.2020/820, K.2021/977 sayılı kararı ile, davanın kabulüne ve söz konusu işlemin iptaline karar verildiğini, bu kararın 27/12/2022 tarihinde kesinleştiğini, kesinleşen mahkeme kararının İl KHK İşlemleri Müdürlüğü tarafından gereği yerine getirilmek üzere Bursa Osmangazi Tapu Müdürlüğüne gönderildiğini, Tapu Müdürlüğünce 10/05/2023 tarihinde kesinleşen mahkeme kararı uyarınca, Hazine adına olan kaydın iptal edilerek, söz konusu taşınmazın müvekkil adına tescil edildiğini, ancak, bu işlem yapılırken tapu sicilinin beyanlar hanesine *"3. KİŞİLERE DEVİR VE TEMLİK EDİLEMEZ"* şeklinde bir şerh konulduğunu, söz konusu şerhin konulmasına ilişkin mahkeme kararında bir hüküm ya da başkaca idari bir karar bulunmadığını, iptali istenen işlemin müvekkil tarafından öğrenilmesi üzerine 07/06/2023 tarihinde Bursa Bölge Tapu Müdürlüğüne yapılan işleme itiraz edildiğini ve kaldırılmasının istendiğini, SMS yolu ile 08/06/2023 tarihinde *"....mahkemeden terk yazısı gelmeden şerh terkin edilemez"* şeklinde cevap verildiğini, Osmangazi Tapu Müdürlüğünün işleminin idare mahkemesi kararına, hukuka ve kanuna aykırı olduğunu belirterek, müvekkiline ait, Bursa ili, Osmangazi ilçesi, Alaşar Mahallesi, Bayırlar mevkiinde bulunan 4498 ada, 3 parsel sayılı taşınmazın kaydına, Bursa Osmangazi Tapu Müdürlüğünün 10/05/2023 tarih 31911 yevmiye numarasıyla, *"3.KİŞİLERE DEVİR VE TEMLİK EDİLEMEZ."* şeklinde düşülen şerh işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

## II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

### A. İdari Yargıda

2. **Bursa 2. İdare Mahkemesi 13/07/2023 tarih ve E.2023/1024, K.2023/898 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

*"...Uyuşmazlık, davacının maliki olduğu taşınmaza, Milli Emak Müdürlüğü lehine konulan "3. kişilere devir ve temlik edilemez" şeklindeki şerh işleminden kaynaklanmaktadır.*

*Bu durumda, her ne kadar davalı idarece tesis edilen işlemin özü itibariyle bir idari işlem olduğu sabit ise de, adı geçen işlemin sonuçları itibariyle taşınmaz üzerindeki tescil kayıtlarının değişikliği sonucunu doğuracağı, davacının mülkiyet hakkına ve tasarruf yetkisine ilişkin etkilerinin bulunduğu, dolayısıyla taşınmaza üçüncü kişiler lehine taşınmaz malikinin tasarruf yetkisini kısıtlayacak türden koşulların somut uyuşmazlıkta gerçekleşip gerçekleşmediğinin veya konulan şerhin yolsuz olup olmadığının adli yargı mercileri tarafından çözümlenerek açıklığa kavuşturulacağı hususları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerlerinin görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.*

*D- KARAR SONUCU : Açıklanan nedenlerle,*

*1-2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine,... "*

3. Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

**B. Adli Yargıda**

4. **Bursa 14. Asliye Hukuk Mahkemesi 09/07/2024 tarih ve E.2023/402, K.2024/355 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, HMK 114/1-b ve 115/2.maddeleri uyarınca dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

*"...Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davalı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın bir kamu tüzel kişisi olduğu, bir kamu hizmeti ifası ile görevlendirildiği anlaşılmış olup idarenin işleminden kaynaklanan uyuşmazlıkların özel hukuk hükümlerine tabi olmadığı göz önüne alınarak davaya konu tapu kaydında düzeltim istemli olarak açılan işbu davada davalı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü Milli Emlak Dairesi Başkanlığı Uludağ Emlak Müdürlüğü'nün Osmangazi Tapu Müdürlüğü, Bursa Defterdarlığı KHK İşlemleri İl Bürosu'na dağıtımlı olarak yazılmış olan 27/02/2023 tarihli E-32878466-000[16020110760]-5820702 sayılı yazısı ile "Bursa ili Osmangazi ilçesi, Alaşar Mahallesi, 4498 ada 3 parsel sayılı taşınmazın tapu kaydına üçüncü kişilere devir ve temlik edilmeyeceğine dair belirtme konulmak suretiyle Hazine adına tescilinin iptal edilmesi ile buna ilişkin olarak düzenlenecek şerh ve beyanlar hanesini gösteren tapu kaydının bir örneğinin Müdürlüğümüze gönderilmesi...." şeklindeki talep doğrultusunda "3.kişilere devir ve temlik edilemez." şerhi konulduğu görülmüş olup İdari işlemden kaynaklandığı, tapu sicilinin tutulmasından kaynaklanmadığı bu nedenle adli yargının görev alanına girmediği anlaşılmakla idare aleyhine tam yargı davasının idari yargı yerinde açılması gerektiğinden hareketle davacı Demkay Tekstil Konfeksiyon Hayvancılık Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi tarafından Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na tapu kaydında düzeltim talepli açılan işbu davanın, yargı yolu bakımından İdari Yargı yerinin görevli olması sebebiyle dava şartı yokluğundan reddine karar vermek gerekmiş ve görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından dosyanın uyuşmazlık mahkemesine gönderilmesine dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.*

*HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;*

*1.Davanın yargı yolu bakımından İdari Yargı yerinin görevli olması sebebiyle HMK 114/1-b ve 115/2. Maddesi gereğince dava şartı yokluğundan USULDEN REDDİNE,*

*2-Dosyanın yargı yeri uyuşmazlığının çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine,... "*

5. Davacı vekilinin dilekçesi ile, yargı yeri uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Bursa 14. Asliye Hukuk Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

## III. İLGİLİ HUKUK

6. 17/08/2016 tarihli ve 29804 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin "*Devir işlemlerine ilişkin tedbirler*" başlıklı 5. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

*"(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının her türlü taşınır, taşınmaz, malvarlığı, alacak ve hakları ile belge ve evraklarının (devralınan varlık); her türlü tespit işlemini yapmaya, kapsamını belirlemeye, idare etmeye, avans dahil her türlü alacak, senet, çek ve diğer kıymetli evraka ilişkin olarak dava ve icra takibi ile diğer her türlü işlemi yapmaya, devralınan varlıklarla ilgili olup kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle tevsik edilen borç ve yükümlülükleri tespite ve hiçbir şekilde devralınan varlıkların değerini geçmemesi, ek mali külfet getirmemesi, kefaletten doğmaması ve Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması şartıyla bu varlıkların değerlendirilmesi suretiyle bunları uygun bir takvim dahilinde ödemeye, kapatılan kurum ve kuruluşların taahhüt ve garanti ettiği ancak vermediği mal ve hizmet bedellerinin ödemesini durdurmaya veya ödemeye, tahsili mümkün olmadığı anlaşılan veya tahsilinde ve takibinde yarar bulunmayan hak ve alacaklar ile taahhüt ve garantilerin tahsilinden vazgeçmeye, her türlü sulh işlemini yapmaya, devralınan varlıklarla ilişkili kredi veya gerçek bir mal veya hizmet ilişkisine dayanan borçlar nedeniyle konulmuş ve daha önce kaldırılmış takyidatları kredinin veya borcun ödenebilmesini sağlamak amacıyla kaldırıldığı andaki koşullarla tekrar koydurmaya ve ihyaya, menkul rehinleri dikkate almaya, devralınan varlıklara konulan takyidatların sınırlarını belirlemeye ve kaldırmaya, finansal kiralama dahil sözleşmelerin feshine veya devamına karar vermeye, devralınan varlıkların idaresi, değerlendirilmesi, elden çıkarılması için gerekli her türlü tedbiri almaya, gerektiğinde devralınan varlıkların tasfiyesi veya satışı amacıyla uygun görülen kamu kurum ve kuruluşlarına devretmeye, devir kapsamında olmadığı belirlenen varlıkları iadeye, kapatılanların gerçek kişiye ait olması halinde devralınacak varlıkların kapsamını belirlemeye, tereddütleri gidermeye, uygulamaları yönlendirmeye, bütün bu işlemleri yapmak amacıyla usul ve esasları belirlemeye, vakıflar yönünden Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğerleri yönünden Maliye Bakanlığı yetkilidir.*

*...*

*(3) Kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının bağlı oldukları şirketlerin faaliyetleri sonlandırılarak ticari sicil kayıtları resen terkin edilir. Bunların devralınan varlıkları dışındaki varlıkları da Hazineye bedelsiz devredilmiş sayılır. Bu durumda şirketlere daha önce atanmış kayyımlar tasfiye memuru olarak görevlendirilebilir veya bu şirketlere tasfiye memuru atanabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve birinci fıkrada yer alan hususları bu şekilde devralınan varlıklar için de uygulamaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.*

*(4) Birinci fıkra kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklere ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar.*

*(...) "*

7. 29/10/2016 tarihli ve 29872 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin "*Dava ve takip usulü*" başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"*(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

*kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılara resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.*

*(2) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce başlatılan icra ve iflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında* **icra** *müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklısına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.*

*(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke* **genelinde***ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/8/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.*

*(4) Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz.*"

8. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun, *"Tapu Sicili"* üst başlıklı bölümünde yer alan 997. maddesi şöyledir:

*"Taşınmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tapu sicili tutulur.*

*Tapu sicili, tapu kütüğü ve kat mülkiyeti kütüğü ile bunları tamamlayan yevmiye defteri ve belgeler ile plânlardan oluşur.*

*Sicilin örneği, nasıl tutulacağı ve yardımcı siciller Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir."*

9. 4721 sayılı Kanun'un "*2. Şerhler - a. Kişisel haklarda*" başlıklı 1009. maddesi şöyledir:

*"Arsa payı karşılığı inşaat, taşınmaz satış vaadi, kira, alım, önalım, gerialım sözleşmelerinden doğan haklar ile şerhedilebileceği kanunlarda açıkça öngörülen diğer haklar tapu kütüğüne şerhedilebilir.*

*Bunlar şerh verilmekle o taşınmaz üzerinde sonradan kazanılan hakların sahiplerine karşı ileri sürülebilir."*

10. 4721 sayılı Kanun'un *"Beyanlar"* başlıklı 1012. maddesi şöyledir:

*"Bir taşınmazın eklentileri, malikin istemi üzerine kütükteki beyanlar sütununa yazılır. Bu kaydın terkini, kütükte hak sahibi görünen bütün ilgililerin rızasına bağlıdır.*

*Taşınmaz mülkiyetine ilişkin kamu hukuku kısıtlamalarının beyanlar sütununa yazılması ve bu sütuna yazılabilecek diğer hususlar Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.*

*Özel kanun hükümleri saklıdır."*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

11. 4721 sayılı Kanun'un *"II. Tescilin ve terkinin koşulları 1. İstem"* üst başlıklı, *"a. Tescil için"* başlıklı 1013. maddesi şöyledir:

*"Tescil, tasarrufa konu olan taşınmaz malikinin yazılı beyanı üzerine yapılır.*
*Edinen kimse, kanun hükmüne, kesinleşmiş mahkeme kararına veya buna eşdeğer bir belgeye dayanıyorsa, bu beyana gerek yoktur.*
*Bir aynî hakkı tescilden önce kazanan kimse, gerekli belgeleri ibraz ederek tescili isteyebilir."*

12. 4721 sayılı Kanun'un *"III. Düzeltme"* başlıklı 1027. maddesi şöyledir:

*"İlgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memuru, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebilir.*
*Düzeltme, eski tescilin terkini ve yeni bir tescilin yapılması biçiminde de olabilir.*
*Tapu memuru, basit yazı yanlışlıklarını, Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelik uyarınca re'sen düzeltir."*

13. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun *"Taşınmazın aynından doğan davalarda yetki"* başlıklı 12. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

*"Taşınmaz üzerindeki ayni hakka ilişkin veya ayni hak sahipliğinde değişikliğe yol açabilecek davalar ile taşınmazın zilyetliğine yahut alıkoyma hakkına ilişkin davalarda, taşınmazın bulunduğu yer (asliye hukuk) mahkemesi kesin yetkilidir."*

## IV. İNCELEME VE GEREKÇE

### A. İlk İnceleme

14. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/03/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, olay kısmında belirtildiği üzere tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada, idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

15. 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde yer alan, *"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.*
*Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (…) ileri sürülebilir."* hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak, hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

16. Kanun'un 19. maddesindeki *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*
*(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008-5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına*



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

*ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir...”* hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da içermesi gerekir.

17. Kanun koyucu, 14. maddeye göre olumsuz görev uyuşmazlığı doğması durumunda her iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme oranla daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurma olanağını tanımıştır.

18. Olayda, adli yargı yerince, görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddi kararı yanında ayrıca görevli merciin belirtilmesi için re’sen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına da karar verilmiştir.

19. Bu haliyle, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, davacı vekilince de olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemli başvuruda bulunulduğu hususu da gözetilerek, Bursa 14. Asliye Hukuk Mahkemesince re’sen yapılan başvurunun 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile, Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerek Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

**B. Esasın İncelenmesi**

20. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL’ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, davacı adına kaydedilen taşınmazın beyanlar hanesine Bursa Osmangazi Tapu Müdürlüğünün 10/05/2023 tarih 31911 yevmiye numarasıyla, *"3.KİŞİLERE DEVİR VE TEMLİK EDİLEMEZ."* şeklinde konulan şerhin kaldırılmasına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

22. Dosyanın incelenmesinden, davacının Bursa ili, Osmangazi ilçesi, Alaşar Mahallesi, Bayırlar mevkiinde bulunan 4498 ada, 3 parseldeki taşınmazı Lotus 16 Eğitim İşletmeleri A.Ş.'den (Şirket) 04/04/2016 tarihinde satın aldığı, taşınmazı devreden Şirket'in 23/07/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılarak taşınmazlarının Hazineye devredildiği, söz konusu taşınmazın KHK'nın muvazaalı devir işlemlerinin düzenlendiği 12. maddesi gereğince Tapu Müdürlüğü tarafından 21/02/2020 tarihinde Hazine adına tescil edildiği, davacı tarafından bu işlemin iptali amacıyla açılan davada Bursa 3. İdare Mahkemesi tarafından 24/12/2022 tarih ve E. 2020/820, K.2021/977 sayılı kararla işlemin iptaline karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği, 10/05/2023 tarihinde Tapu Müdürlüğünce hazine adına olan kaydın iptal edilerek davacı adına kaydedildiği, aynı tarihte tapu kaydının beyanlar hanesine *"3. KİŞİLERE DEVİR VE TEMLİK EDİLEMEZ"* şeklinde bir şerh konulduğu, söz konusu şerhin kaldırılması talebinin idarece reddedilmesi üzerine davacı tarafından idari ve adli yargı yerlerinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

23. Yukarıda yer verilen 670 ve 675 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameler ile getirilen hükümler irdelendiğinde; düzenlemelerin, darbe teşebbüsünde bulunan Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'nün mal varlığına, diğer bir ifadeyle suç eşyasına el konulması, bunların olağanüstü hal kapsamında ve kamu gücüyle tasfiye edilip, mülkiyetin suçtan zarar gören kamuya geçirilmesine ilişkin olduğu; tasfiye için maliye idaresinin görevli ve yetkili kılındığı ve tasfiye sonunda kalan mal varlığı değerinin genel bütçeye gelir olarak kaydedilmesi öngörülmüştür. Bu haliyle idarenin KHK ile tanınan görev ve yetkiler çerçevesinde tasfiyeye ait işlemlerinin idari nitelikte olduğunun ve bu işlemlerin hukuka uygunluğunun denetiminde idari yargı yerinin görevli ve yetkili olduğunun kabulü gerekir. Nitekim bu nedenle, el konulup tasfiye edilen özel hukuk tüzel kişisine karşı açılmış ya da açılacak davalarda ve icra takiplerinde bu davaların reddi / icra takiplerinin düşürülmesi ile bu davaya veya icra takibine konu hakkın ilgili idareye başvurularak yerine getirilmesinin istenilmesi yöntemi benimsenmiş; bu başvuru üzerine idare tarafından verilen kararlara karşı idari yargı yerinde dava açılması yolunda özel bir görev kuralı getirilmiş ve bu uyuşmazlıkların adli yargıda hiç bir şekilde dava konusu edilemeyeceği için idari yargı yerinin verdiği kararın kesin olduğu belirtilmiştir.

24. 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinin (1) numaralı fıkrasında 17/8/2016 tarihinden önce kapatılan kurum ve kuruluşlar hakkında açılmış olan davalarda verilen dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilmesi üzerine, maddenin (4) numaralı fıkrası gereğince davacının belirli bir süre içerisinde idareye başvuracağı ve bu başvuru sonucu tesis edilen işlemin iptali için idari yargı yerinde dava açacağı açıkça belirtilmiştir. Bununla birlikte 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinin (3) numaralı fıkrasında 17/8/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalarda dava şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine karar verileceği belirtilmiş ancak bu davanın özellikle idari yargı yerinde açılacağı açık şekilde belirtilmemiştir. Nitekim idari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılmasına ilişkin düzenlemenin yer aldığı 16. maddenin (4) numaralı fıkrasının kapsamı maddenin (1) ve (2) numaralı fıkraları şeklinde düzenlenmiş, (3) numaralı fıkra madde kapsamına alınmamıştır. Bu durumda davacı tarafından Tapu Müdürlüğünün söz konusu işleminin iptali talebiyle açılan uyuşmazlık konusu davanın, 17/8/2016 tarihinden sonra açıldığı ve 675 sayılı KHK'nın 16. maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlendiği şekliyle doğrudan Hazine aleyhine açılan dava niteliğinde olmadığı dikkate alındığında anılan KHK kapsamında bulunmadığı genel hükümlere tâbi olduğu değerlendirilmektedir.

25. Somut olayda, Lotus 16 Eğitim İşletmeleri A.Ş. adına kayıtlı taşınmazın davacı tarafından satın alındığı, bu Şirket'in 667 sayılı KHK ile kapatılmasından sonra söz konusu taşınmazın muvazaalı devir işlemleri kapsamında Hazine adına tescil edildiği, davacı tarafından bu işlemin iptali amacıyla idari yargı yerinde açılan dava sonucu Hazine adına tescil işleminin iptal edildiği, iptal sonrası tapu müdürlüğünce taşınmazın davacı adına yeniden tapuya kaydı sırasında taşınmazın beyanlar hanesine 3. kişilere devir ve temlik yasağına ilişkin şerhin düşüldüğü, davacı tarafından tapu kaydına tapu müdürlüğünce konulan şerhin terkini amacıyla Tapu ve Kadastro Müdürlüğü aleyhine dava açıldığı görülmektedir.

26. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ve somut olay birlikte değerlendirildiğinde; 4721 sayılı Kanun'un, 1009. maddesinde taşınmazlar üzerindeki hakları göstermek üzere tutulan tapu siciline işlenebilecek şerhler ile bunların hukuki niteliği; 1027. maddesinde ise tapu memurunca tapu sicilindeki yanlışlığın düzeltilme usulüne ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir. 6100 sayılı Kanun'un 12. maddesinde ise taşınmaz üzerindeki ayni hakka ilişkin veya ayni hak sahipliğinde değişikliğe yol açabilecek davalar ile taşınmazın zilyetliğine yahut alıkoyma hakkına ilişkin davalarda, taşınmazın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemesinin yetkili bulunduğu hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda tapu siciline tescil veya sicil kayıtlarının terkini ya da tadili gibi işlemlerden yahut bu işlemlerin tesisi yönündeki taleplerin reddine ilişkin işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünün, kural olarak, adli yargının görevinde olduğu kabul edilmektedir. Zira,



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin

bu gibi işlemler taşınmazın mülkiyet durumu üzerinde tashihe neden olan işlemler olduğundan bu işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde, medeni hukuk hükümlerinin de incelenmesi gerekmektedir.

27. Bu durumda, davacının tapu kaydında terkinini talep ettiği söz konusu şerhin taşınmazın tasarruf yetkisinin kısıtlanmasına yönelik olduğu, diğer bir ifadeyle taşınmazın mülkiyetine ilişkin olduğu anlaşılmakla davanın adli yargı yerinde çözümünün gerektiği sonucuna varılmıştır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Bursa 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin başvurusunun reddi ile Mahkemece verilen 09/07/2024 tarih ve E.2023/402, K.2024/355 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

**V. HÜKÜM**

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Bursa 14. Asliye Hukuk Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN REDDİ ile Mahkemece verilen 09/07/2024 tarih ve E.2023/402, K.2024/355 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/03/2025 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

| Başkan Vekili | Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|---|
| Kenan | Nilgün | Doğan | Eyüp |
| YAŞAR | TAŞ | AĞIRMAN | SARICALAR |

| Üye | Üye | Üye |
|---|---|---|
| Ahmet | Mahmut | Bilal |
| ARSLAN | BALLI | ÇALIŞKAN |



UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden tkkhO3R - DfRzGZ4 - MMOdC/L - 45ILL4= ile erişebilirsin